Na podlagi 35., 43. in 27. člena Statuta Fakultete za dizajn (čistopis z dne 28. 5. 2026), ob upoštevanju Zakona o visokem šolstvu, Uradni list RS, št. 56/25 (v nadaljevanju: ZViS-1), Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 16/07 s spremembami in dopolnitvami (v nadaljevanju: ZASP), Zakona o izumih iz delovnega razmerja Uradni list RS, št. 15/07 (v nadaljevanju: ZPILDR), predpisov o industrijski lastnini, predpisov o poslovni skrivnosti ter drugih veljavnih predpisov je Senat Fakultete za dizajn v soglasju z direktorjem na svoji 9. Seji dne 24. 6. 2026 sprejel naslednji:

PRAVILNIK O UPRAVLJANJU S PRAVICAMI INTELEKTUALNE LASTNINE NA FAKULTETI ZA DIZAJN

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina in namen pravilnika)

Ta pravilnik ureja nastajanje, prijavljanje, varstvo, upravljanje, uporabo, prenos in gospodarsko izkoriščanje pravic intelektualne lastnine, ki nastanejo na Fakulteti za dizajn (v nadaljnjem besedilu: FD) ali v zvezi z njenim delovanjem.

Namen pravilnika je zlasti:

- spodbujanje ustvarjalnosti, inovativnosti, umetniškega, razvojnega in raziskovalnega dela na FD,
- zagotavljanje pravne varnosti avtorjev, izumiteljev, študentov, mentorjev, raziskovalcev in FD,
- urejanje razmerij glede pravic intelektualne lastnine pri pedagoškem, umetniškem, raziskovalnem, razvojnem in projektnem delu,
- zagotavljanje preglednega prenosa znanja, rezultatov in ustvarjalnih dosežkov v prakso, gospodarstvo in širše družbeno okolje.

Določbe tega pravilnika se uporabljajo ob spoštovanju kogentnih določb veljavne zakonodaje, pravil financiranja posameznega projekta, pogodbenih obveznosti FD do financerjev ali partnerjev ter pravil varstva osebnih podatkov in poslovnih skrivnosti.

2. člen
(opredelitev pravic intelektualne lastnine)

Pravice intelektualne lastnine po tem pravilniku obsegajo zlasti:

- pravice industrijske lastnine, predvsem patente, modele, znamke in druge pravice, ki se varujejo po predpisih o industrijski lastnini,
- avtorske in sorodne pravice na avtorskih delih s področja znanosti, umetnosti, oblikovanja, arhitekture, vizualnih komunikacij, digitalnih vsebin, učnih gradiv, računalniških programov, baz podatkov in drugih primerljivih stvaritev,
- know-how, poslovno in tehnično znanje, metodologije, prototipe, postopke, digitalne rezultate, dokumentacijo in druge netovrstne rezultate, ki imajo dejansko ali potencialno vrednost.

Če ni s tem pravilnikom določeno drugače, imajo izrazi pomen, kot ga določajo veljavni predpisi s področja avtorskega prava, industrijske lastnine, delovnega prava, visokega šolstva in poslovne skrivnosti.

3. člen
(obseg uporabe pravilnika)

Ta pravilnik zavezuje:

- zaposlene na FD ne glede na pravno podlago, trajanje ali obseg zaposlitve, če rezultat nastane pri opravljanju dela za FD ali z uporabo sredstev FD,
- osebe, ki za FD opravljajo delo na podlagi civilnopravnih pogodb, če je tako določeno s pogodbo ali če rezultat nastane v okviru pogodbenega razmerja s FD,
- študente FD pri rezultatih, ki nastanejo v okviru študijskih obveznosti, institucionalnih projektov, raziskovalnega ali umetniškega dela na FD,
- druge osebe, ki sodelujejo pri projektih ali dejavnostih FD, če je njihovo razmerje do intelektualne lastnine urejeno s pogodbo ali drugim zavezujočim aktom.

Za rezultate, nastale v sodelovanju z zunanjimi partnerji, se poleg tega pravilnika uporabljajo tudi posebne pogodbene določbe, če niso v nasprotju z obveznimi predpisi.

II. NAČELA IN ORGANIZACIJA UPRAVLJANJA

4. člen
(temeljna načela)

FD pri upravljanju pravic intelektualne lastnine upošteva načela zakonitosti, sorazmernosti, sledljivosti odločanja, varstva avtorstva, poštenega deleža ustvarjalcev, varovanja zaupnosti, akademske svobode in interesa FD za razvojno, umetniško, raziskovalno in projektno dejavnost.

Pri študentskih delih se posebno upoštevata samostojnost študenta kot avtorja in specifična narava umetniškega ter oblikovalskega ustvarjanja.

Pri rezultatih, ki imajo potencial za patentno, modelno, znamčno ali drugo primerljivo zaščito, se pred javno objavo izvede presoja potrebe po predhodnem pravnem varstvu.

5. člen
(komisija za intelektualno lastnino)

Komisija za intelektualno lastnino je strokovno-posvetovalno telo Senata FD.

Komisija ima pet članov. Po položaju sta člana komisije dekan in prodekan za raziskovalno dejavnost. En član je imenovan s strani dekana, en član s strani Senata FD, en član pa je predstavnik študentov, ki ga imenuje Študentski svet FD, skladno s statutom FD.

Komisija zlasti:

- obravnava prijave izumov, predloge glede avtorskih del in druga vprašanja upravljanja pravic intelektualne lastnine,
- podaja strokovna mnenja glede pravne narave rezultatov, možnosti varstva, primernosti prevzema ter načina izkoriščanja,
- lahko predlaga ukrepe za zaščito, trženje, licenciranje, pogodbeno ureditev razmerij ali opustitev varstva,
- podaja mnenja v sporih glede soavtorstva, deležev, uporabe rezultatov in delitve prihodkov, kadar o tem ni drugače odločeno s pogodbo ali zakonom.

Podrobnejši način dela komisije se lahko uredi s poslovnikom.

6. člen
(razmejitev pristojnosti)

Dekan odloča o strokovnih vprašanjih s področja intelektualne lastnine, ki so povezana s pedagoško, umetniško, raziskovalno in razvojno dejavnostjo FD, ter izdaja odločitve po tem pravilniku, če ni določeno drugače.

Direktor kot poslovodni organ FD poda predhodno soglasje v vseh primerih, ko odločitev po tem pravilniku povzroča ali lahko povzroči finančne obveznosti, prevzem stroškov, prevzem tveganj, sklepanje pravnih poslov ali razpolaganje s premoženjskimi pravicami FD.

Brez predhodnega soglasja direktorja ni mogoče sprejeti odločitve o vložitvi patentne ali druge prijave, prevzemu stroškov pravnega varstva, sklenitvi licenčne pogodbe, odplačnem prenosu pravic, ustanovitvi ali kapitalski udeležbi v spin-off družbi ali drugi odločitvi z neposrednimi finančnimi učinki za FD.

7. člen
(pristojna strokovna služba)

Strokovne, evidenčne, koordinacijske in administrativne naloge po tem pravilniku opravlja pristojna služba (oseba) FD, ki jo za ta namen določi direktor oziroma drug splošni akt FD.

Pristojna služba zlasti sprejema prijave, vodi evidence, koordinira presojo prijavljenih rezultatov, pripravlja osnutke sklepov in pogodb, spremlja roke, skrbi za dokumentacijo in sodeluje z zunanjimi strokovnjaki za pravno varstvo ter prenos znanja.

III. IZUMI, MODELI, ZNAMKE IN DRUGI REZULTATI S POTENCIALOM INDUSTRIJSKE LASTNINE

8. člen
(dolžnost prijave)

Oseba iz 3. člena tega pravilnika mora o nastanku izuma ali drugega rezultata, za katerega bi bilo lahko primerno varstvo po predpisih o industrijski lastnini ali zaupno varovanje know-how, pisno obvestiti pristojno službo FD brez odlašanja, najpozneje pa v 30 dneh od nastanka oziroma od trenutka, ko razumno lahko oceni, da ima rezultat potencial za zaščito ali prenos.

Prijava mora vsebovati najmanj opis rezultata, navedbo ustvarjalcev in njihovih deležev, opis okoliščin nastanka, navedbo uporabljenih sredstev FD ali partnerjev, podatek o morebitnih pogodbenih omejitvah in informacijo o morebitnih že izvedenih razkritjih.

9. člen
(presoja pravne narave rezultata)

Komisija na podlagi prijave in strokovnega gradiva presodi, ali gre za neposredni službeni izum, posredni službeni izum, prosti izum, rezultat skupnega projekta, rezultat pogodbenega raziskovanja ali drugo obliko intelektualne lastnine.

Če je rezultat nastal v okviru projekta, financiranega iz javnih, evropskih ali zasebnih virov, se pri presoji obvezno upoštevajo tudi projektna pravila, pogodbe s financerji in pravila konzorcija.

10. člen
(rok za odločitev o prevzemu)

FD odloči o prevzemu prijavljenega službenega izuma praviloma v treh mesecih od prejema popolne prijave.

Če je za presojo potreben obsežnejši tehnični ali tržni pregled, se lahko rok iz prejšnjega odstavka iz utemeljenih razlogov podaljša za največ en mesec; o tem se prijavitelja pisno obvesti pred iztekom prvotnega roka.

Če FD v roku ne sprejme odločitve o prevzemu, se šteje, da izuma ni prevzela, razen če zakon določa drugače.

11. člen
(vrste prevzema in pravne posledice)

FD lahko službeni izum prevzame popolno, delno ali omejeno, če to dopušča zakon in če je takšna ureditev glede na naravo rezultata smiselna.

Pri popolnem prevzemu preidejo na FD materialna upravičenja v obsegu, določenem z zakonom, sklepom in morebitno pogodbo. Pri delnem ali omejenem prevzemu se obseg pravic, način uporabe, področje varstva in medsebojne obveznosti natančno določijo v sklepu ali posebni pogodbi.

Če FD izum ne prevzame, lahko ustvarjalec z njim razpolaga samostojno, pri čemer mora spoštovati pravice tretjih oseb, pogodbene obveznosti, pravila o poslovni skrivnosti in morebitne omejitve iz projektov, v katerih je rezultat nastal.

12. člen
(varstvo in stroški)

O vložitvi prijave za patent, model, znamko ali drugo ustrezno obliko varstva odloči dekan na predlog komisije in s predhodnim soglasjem direktorja, kadar je s tem povezana finančna obveznost FD.

FD krije stroške zaščite le za rezultate, ki jih je prevzela ali za katere je posebej sklenjen dogovor. Če FD od zaščite odstopi, lahko z ustvarjalcem sklene dogovor o prenosu prijave ali pravice ob primernem povračilu že nastalih stroškov in ob ohranitvi dogovorjenih pravic FD.

IV. AVTORSKA DELA ZAPOSLENIH, SODELAVCEV IN ŠTUDENTOV

13. člen
(avtorska dela zaposlenih)

Za avtorsko delo, ki ga zaposleni ustvari pri izpolnjevanju svojih delovnih obveznosti ali po navodilih FD, se uporabljajo pravila o avtorskem delu iz delovnega razmerja.

Če ni s pogodbo drugače določeno, se šteje, da so materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja na takem delu izključno prenesene na FD za deset let od dokončanja dela v obsegu, ki je bistven za dosego namena delovnega razmerja in dejavnosti FD.

Avtor ohrani moralne avtorske pravice ter pravico, da delo uporablja v okviru svojih zbranih del, če zakon ne določa drugače.

Za učna gradiva, raziskovalne objave, razstavne koncepte, digitalne vsebine, računalniške programe, baze podatkov, oblikovalske rešitve in druga dela, nastala v sodelovanju z zunanjim partnerjem, se razmerja po potrebi natančneje uredijo s posebno pogodbo.

14. člen
(avtorska dela pogodbenih sodelavcev)

Avtorskopravni položaj pogodbenih sodelavcev se praviloma uredi s pogodbo, ki mora jasno določati najmanj namen naročila, obseg prenosa pravic, čas, ozemlje, način uporabe, možnost predelave, navedbo avtorstva, vprašanje nadaljnjega prenosa in višino nadomestila, če je to predvideno.

Če pogodba takšnih vprašanj ne ureja dovolj jasno, se uporabljajo določbe veljavne zakonodaje in splošna pravila tega pravilnika v obsegu, ki je združljiv z naravo pogodbenega razmerja.

15. člen
(študentska dela in zaključna dela)

Študent je praviloma avtor in imetnik materialnih avtorskih pravic na svojem avtorskem delu, vključno z zaključnim delom, če zakon, poseben projektni režim ali pisna pogodba ne določajo drugače.

FD ima na študentskih delih, nastalih v okviru študijskih obveznosti, praviloma neizključno, neodplačno in časovno neomejeno pravico do uporabe v obsegu, ki je potreben za izvedbo študijskega procesa, notranje arhiviranje, akreditacijske in kakovostne postopke, predstavitev študijskih rezultatov, razstavno dejavnost, promocijo FD ter vključitev v institucionalne ali nacionalne repozitorije, kadar to zahtevajo predpisi ali interni akti.

Vsaka komercialna uporaba študentskega dela s strani FD ali tretjih oseb praviloma zahteva predhodno pisno soglasje študenta oziroma drugo ustrezno pogodbeno ureditev, razen če je drugačna ureditev izrecno določena vnaprej v projektnem ali pogodbenem razmerju.

16. člen
(mentorstvo in soavtorstvo)

Samo mentorstvo, pedagoško usmerjanje, popravljanje, strokovne pripombe, vrednotenje, usklajevanje z učnimi izidi ali nadzor nad izvedbo študijskih nalog sami po sebi ne ustvarijo soavtorstva.

Soavtorstvo nastane le, če prispevek mentorja, zaposlenega ali druge osebe dosega raven samostojne individualne intelektualne stvaritve, ki je vsebinsko neločljivo vključena v delo kot celoto.

Če obstaja možnost soavtorstva ali skupnega imetništva drugih pravic, se deleži in način uporabe praviloma uredijo v pisnem dogovoru pred začetkom gospodarskega izkoriščanja, po možnosti pa že ob začetku projekta oziroma izdelave dela.

17. člen
(dela z uporabo znatnih sredstev FD ali zunanjih partnerjev)

Če študentsko ali drugo delo nastane z uporabo znatnih sredstev FD, specializirane opreme, laboratorijev, financiranih raziskovalnih zmogljivosti, obsežnega organizacijskega vložka FD ali v okviru naročenega, razvojnega ali raziskovalnega projekta z zunanjim partnerjem, se medsebojne pravice, obveznosti in pogoji uporabe uredijo s posebno pogodbo pred začetkom dela ali najpozneje takoj, ko takšna potreba postane očitna.

Za znatna sredstva po tem pravilniku se ne šteje običajna uporaba prostorov, mentorstva, standardne pedagoške podpore in opreme, ki je študentom na voljo v okviru rednega študijskega procesa.

V. PROJEKTI, SODELOVANJE Z GOSPODARSTVOM IN SPIN-OFF DRUŽBE

18. člen
(projektni in pogodbeni rezultati)

Pri rezultatih, ki nastanejo v okviru aplikativnih, razvojnih, raziskovalnih, umetniških ali interdisciplinarnih projektov, se pravice intelektualne lastnine urejajo ob upoštevanju tega pravilnika ter posamezne projektne, konzorcijske, donatorske, naročniške ali druge pogodbe.

Pristojni nosilec projekta mora pred začetkom izvajanja, kadar je to razumno pričakovano glede na naravo projekta, poskrbeti, da so ključna vprašanja intelektualne lastnine, zaupnosti, objav, dostopa do rezultatov in prihodkov ustrezno urejena v pogodbeni dokumentaciji.

19. člen
(ustanavljanje spin-off družb)

FD lahko spodbuja prenos znanja v prakso tudi prek ustanavljanja spin-off družb, če je tak način primeren za razvoj, uporabo ali komercializacijo rezultatov.

Uporaba pravic FD v spin-off družbi se uredi z licenčno, prenosno, ustanovitveno ali drugo pogodbo, v kateri se določijo najmanj predmet pravic, način uporabe, trajanje, nadomestilo, poročanje, varstvo ugleda FD, vprašanja konflikta interesov in morebitna uporaba imena ali znakov FD.

Če bi vstop FD v spin-off družbo pomenil prevzem finančnih obveznosti ali razpolaganje s premoženjem, je potrebno ravnati tudi po pravilih statuta FD in drugih aktov, ki urejajo materialno poslovanje.

VI. ZAUPNOST, OBJAVE, EVIDENCE IN PRIHODKI

20. člen
(zaupnost in poslovna skrivnost)

Vsi, ki sodelujejo v postopkih po tem pravilniku, so dolžni varovati zaupne podatke, know-how, neobjavljene rezultate, prijave izumov in drugo varovano dokumentacijo v skladu z zakonom, internimi akti FD, projektno dokumentacijo in pogodbami.

Pred javno objavo, razstavo, predstavitvijo, objavo na spletu, objavo v repozitoriju, prijavo na natečaj ali drugim razkritjem rezultata, ki bi lahko bil predmet industrijske lastnine ali poslovne skrivnosti, mora ustvarjalec o tem obvestiti pristojno službo FD, kadar je rezultat nastal v razmerju, ki ga ureja ta pravilnik.

21. člen
(uporaba sistemov umetne inteligence pri nastanku rezultatov)

Uporaba sistemov umetne inteligence pri nastanku stvaritev po tem pravilniku je dopustna, če je skladna z veljavno zakonodajo, internimi akti FD, pogodbenimi obveznostmi ter pravili varstva osebnih podatkov, poslovnih skrivnosti in zaupnih informacij.

Oseba, ki stvaritev ustvari, odda, prijavi, objavi ali predlaga za pravno varstvo oziroma gospodarsko izkoriščanje, odgovarja za zakonitost uporabe sistema umetne inteligence, resničnost navedb o avtorstvu ter spoštovanje pravic tretjih oseb.

Kadar je to pomembno za presojo avtorstva, izvirnosti, pravnega varstva ali dopustnosti objave, lahko FD zahteva pojasnilo o uporabljenih orodjih in obsegu njihove uporabe.

22. člen
(objavljanje in odprta dostopnost)

FD podpira objavljanje in javno predstavitev umetniških, strokovnih in raziskovalnih rezultatov, kadar so predhodno ustrezno zavarovane pravice intelektualne lastnine in spoštovane pogodbene ter zakonske omejitve.

Objava zaključnih del, raziskovalnih poročil, katalogov, razstavnih gradiv in drugih rezultatov se izvede skladno s predpisi, pravili študijskega procesa, projektno dokumentacijo in odločitvami o morebitnih časovnih omejitvah dostopa zaradi varstva intelektualne lastnine, poslovne skrivnosti ali osebnih podatkov.

23. člen
(evidence)

FD vodi evidence prijavljenih izumov, sprejetih odločitev, pogodb o prenosu ali licenci, pomembnih avtorskih del, projektnih ureditev glede pravic intelektualne lastnine in drugih podatkov, potrebnih za zakonito upravljanje s temi pravicami.

Evidence se vodijo in hranijo v skladu z zakonodajo, ki ureja visoko šolstvo, varstvo dokumentarnega gradiva, računovodenje, davčne obveznosti, poslovne skrivnosti in varstvo osebnih podatkov.

24. člen
(prihodki in delitev prihodkov)

Prihodki iz gospodarskega izkoriščanja pravic intelektualne lastnine obsegajo zlasti licenčnine, odstopnine, kupnine, deleže v prihodkih, druge denarne prejemke in nedenarne koristi, če jih je mogoče vrednotiti.

Po odbitku neposrednih in izkazanih stroškov pravnega varstva, zunanjih storitev, nujnih stroškov trženja, pogodbenih obveznosti do partnerjev in drugih neposredno povezanih stroškov se čisti prihodek praviloma deli tako:

- 50 % avtorju, izumitelju oziroma skupini ustvarjalcev,
- 25 % FD za razvojno, raziskovalno, umetniško in podporno dejavnost,
- 25 % organizacijski enoti, katedri, laboratoriju, projektu ali drugi notranji enoti, ki je bistveno prispevala k nastanku rezultata.

Če narava projekta, pogodba s financerjem, skupno imetništvo pravic ali druga objektivna okoliščina zahtevajo drugačno delitev, se ta določi s posebno pogodbo ali s posamično odločitvijo dekana na predlog komisije in s predhodnim soglasjem direktorja, kadar ima odločitev finančne posledice.

VII. REŠEVANJE SPOROV IN KONČNE DOLOČBE

25. člen
(reševanje sporov)

Spori glede uporabe tega pravilnika se najprej rešujejo sporazumno in ob pomoči komisije ali pristojne službe FD.

Če sporazumna rešitev ni mogoča, o strokovnem vprašanju odloči dekan, o finančnih in poslovodnih vprašanjih pa se ravna po pristojnostih direktorja, upravnega odbora in drugih organov FD. S tem ni poseženo v pravice oseb do sodnega ali drugega pravnega varstva po veljavni zakonodaji.

26. člen
(prehodne določbe)

Postopki, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se dokončajo po določbah tega pravilnika, če je to za ustvarjalca ugodnejše in če s tem niso prizadete pravice tretjih oseb ali že nastale pogodbene obveznosti FD.

Obstoječe pogodbe, izjave, projektni sporazumi in drugi akti ostanejo v veljavi, kolikor niso v nasprotju z obveznimi predpisi.

27. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi na spletni strani FD.

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o intelektualni lastnini zaposlenih in študentov Fakultete za dizajn iz leta 2014 oziroma njegovi kasnejši prečiščeni ali uskladitveni teksti.

PREDHODNI PREGLED DIREKTORJA:	15. 6. 2026
SPREJEM:	24. 6. 2026
OBJAVA NA SPLETNI STRANI:	24. 6. 2026
VELJAVNOST:	8. dan po objavi
Direktor: Miha Matičič Podpis:	**Dekanje: prof. Nada Rožmanec Matičič** Podpis:

Fakulteta za dizajn
Cankarjeva 12a - 1000 Ljubljana - Slovenija
SAMOSTOJNI VISOKOŠOLSKI ZAVOD

PRILOGA 1: OBRAZEC ZA PRIJAVO IZUMA ALI DRUGEGA REZULTATA S POTENCIALOM INDUSTRIJSKE LASTNINE

1. Prijavitelj / prijavitelji	Ime in priimek, status, kontakt, deleži
2. Naslov rezultata	
3. Kratek opis rezultata	
4. Okoliščine nastanka	Predmet, projekt, pogodba, uporaba sredstev FD ali partnerjev
5. Morebitna predhodna razkritja	Objava, razstava, natečaj, predstavitev, spletna objava ipd.
6. Predlog glede varstva	Patent / model / znamka / poslovna skrivnost / drugo
7. Sodelujoči partnerji	
8. Datum in podpis	

Kraj in datum	Podpis prijavitelja / prijaviteljev